

[Enggaard.]

i højere grad tilskynder produktionen til effektivisering og til opmærksomhed over for omkostningsstigninger.

Jeg har videre med tilfredshed bemærket, at der i statsministerens redegørelse er bebudet en yderligere indsats for at fremme en rationel tilrettelægning af den statslige forvaltning. I den mundtlige redegørelse peger statsministeren på, at man har grebet disse problemer utraditionelt an ved at nedsætte en arbejdsgruppe af yngre sagkyndige såvel fra administrationen som fra den private sektor til at finde frem til muligheder for en ekstraordinær indsats i rationaliseringsøjemed. Jeg tror ikke, det stærkt nok kan understreges, at vi på alle punkter af det offentlige administration må sætte ind for at skabe øget effektivitet. På længere sigt kan det selvsagt ikke være tilstrækkeligt at fastlægge et personaleloft inden for den offentlige administration, hvis der ikke samtidig foretages et betydeligt arbejde for at forbedre arbejdstilrettelæggelse og institutionsopbygning. I modsat fald vil et personaleloft blot medføre, at arbejdsopgaverne ikke bliver løst eller sinkes urimeligt. Det må være et hovedsigte for rationaliseringen at bremse den administrative vækst uden en forringelse af den offentlige service.

Det er sagt tidligere i denne debat, og det må nok indrømmes som rigtigt, at dansk politik i alt for høj grad drejer sig om økonomi, skatter og lønninger, og at de andre store problemer i samfundet ikke får den plads i debatten, som de egentlig fortjener. Jeg skal kort nævne nogle af de hovedområder, som jeg synes fortjener at nævnes i en åbningsdebat på grund af deres væsentlige karakter.

Vi står over for gennemførelsen af en socialreform med det enstrengede system, sådan som allerede venstres program fra 1963 angav retningslinjerne for. Vi tror i venstre, at det vil være et enormt fremskridt for alle dem, der skal modtage sociale ydelser, og det skal vel de fleste på et eller andet tidspunkt, og vi lægger især vægt på, at familien som helhed vil kunne få sine sociale problemer løst.

Vi debatterer for tiden den højere uddannelse og i høj grad med rette. Det afsnit i den skriftlige redegørelse, som handler om reformeringen af den højere uddannelse i

fortsættelse af den allerede skete lovgivning, vil vi meget gerne understrege betydningen af fra venstres side. Det betyder meget både økonomisk og menneskeligt, at der bliver en højere effektivitet inden for disse uddannelser, at vi kan få et kortere studieforløb, og ikke mindst at de betydelige frafald, der i dag må konstateres, kan reduceres, så det økonomiske og menneskelige spild bliver væsentlig mindre. På den anden side omfatter den højere uddannelse jo en forholdsvis begrænset del af befolkningen, og vi burde måske i højere grad, end vi gør, beskæftige os med den folkeskolereform, der er vedtaget allerede i 1968-69, og som omfatter en gradvis indførelse af 8.-9. skoleår med tilvalgsskole og en række andre moderniseringer. Forhåbentlig kan vi også drøfte i denne samling forslag om faglige grunduddannelser til afløsning af den nuværende lærlingelov og også til en delvis afløsning af mesterlæren, som i en række fag er ved at have overlevet sig selv, i hvert fald i den form, den har i dag.

Narkotikaproblemet, som vi vel også kommer til at beskæftige os med, er heldigvis ikke typisk for ungdommen, men det er et af en række symptomer på generationskløften, altså det forhold, at vi har vanskeligt ved at opretholde en fornuftig dialog med ungdommen. Jeg vil advare imod at tro, at dette er ungdommens skyld alene, sådan som nogle åbenbart tror. At enkelte ungdomsgrupper mener, at deres synspunkter bedst fremmes med brosten og benzombomber, og at lov og orden er noget, som man kan se bort fra, hvis man blot studerer ved et universitet eller en højere læreanstalt, er ikke et alibi for os til at afvise ungdommen. Vi har pligt til i dette høje ting, i kommunalbestyrelser og i alle andre folkevalgte organer at slå bro til ungdommen og at tage en debat op med den. Det kunne jo være, at vi derved opdagede, at også en del af vore synspunkter er modne til revision.

Det er ikke alene økonomiens problemer, men også andre vigtige love — jeg har nævnt socialreformen, narkotikaproblemet, uddannelsesreformer og andre — som vi må gennemføre i fællesskab i dette ting og i fællesskab i det danske samfund.

Disse store reformer kan ikke klæres i én folketingssamling eller to, og det ved oppositionen, det ved socialdemokratiet meget